

Valsts ieņēmumu dienests

Talejas iela 1, Rīga, LV-1978, tālr. 67122689, e-pasts vid@vid.gov.lv, www.vid.gov.lv

UZZIŅA Rīgā

20.10.2022. Nr. 31.1/8.5.1/114882
Uz 27.09.2022. Nr. 1/2021

A
Paziņošanai EDS

Par uzziņas sniegšanu

Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) ir izskatījis A, (turpmāk – iesniedzējs), 2022. gada 27. septembra iesniegumu par uzziņu (turpmāk – iesniegums) un sniedz šādu uzziņu.

Iesniedzēja iesniegumā sniedz šādu faktu aprakstu.

Ar šo, vadoties pēc Administratīvā procesa likuma 98. panta pirmās daļas, iesniedzējs iesniedz šo iesniegumu un lūdz sniegt uzziņu par turpmāk norādītajiem jautājumiem.

[1] Faktu apraksts

Iesniedzējs plāno veikt kriptovalūtu pirkšanas un maiņas darījumus pasaulē lielākajā kriptovalūtu biržā “Binance”. Kriptovalūtu pirkšanai plāno izmantot savus uzkrājumus un veikt depozītu minētajā platformā *euro* valūtā no sava kredītiestādes norēķinu konta. Par *euro* valūtu, kas tiks ieskaitīta iesniedzēja “Binance” biržas kontā, iesniedzējs plāno iegādāties BTC kriptovalūtu, kuru pēc tam vairākkārt plāno mainīt uz USDT kriptovalūtu, kā arī atpakaļ no USDT kriptovalūtas uz BTC kriptovalūtu, tādējādi cenšoties gūt kapitāla pieaugumu BTC un USDT kriptovalūtu savstarpējā kursa svārstību rezultātā. Darījumu veikšanas mērķis ir savu uzkrājumu pārvaldība, kā arī kapitāla pieauguma gūšana. Iesniedzējs neplāno ģenerēt kriptovalūtas vai saņemt kriptovalūtas kā atlīdzību, vai sniegt citām personām ar kriptovalūtām saistītos pakalpojumus. Pēc veiksmīgu darījumu veikšanas iesniedzējs plāno daļu no BTC vai USDT kriptovalūtas kriptovalūtu biržā “Binance” konvertēt atpakaļ uz *euro*, un pēc konvertācijas veikt izmaksas no sava “Binance” biržas konta uz kredītiestādes norēķinu kontu, no kura tika veikts depozīts kriptovalūtu biržā “Binance”.

[2] No faktiem izrietošie jautājumi

1. Vai minēto darbību veikšanai¹ iesniedzējam var rasties pienākums reģistrēties VID kā saimnieciskās darbības veicējam?

2. Ja atbilde uz 1. jautājumu ir apstiprinoša, tad, iestājoties kādiem priekšnoteikumiem iesniedzējam rodas pienākums reģistrēties VID kā saimnieciskās darbības veicējam? Vai šo pienākumu ietekmē veikto BTC un USDT kriptovalūtu savstarpējās maiņas darījumu skaits (piemēram, trīs un vairāk maiņas darījumi taksācijas periodā vai pieci un vairāk maiņas darījumi trijos taksācijas periodos)? Vai šo pienākumu ietekmē iegādātās kriptovalūtas vērtība vai gūtā kapitāla pieauguma apmērs (piemēram, ja iegādātās kriptovalūtas vērtība (konvertējot to uz *euro*) vai gūtais kapitāla pieaugums pārsniedz 14 229,00 un vairāk *euro* taksācijas gadā)?

3. Vai minēto darbību veikšanas rezultātā² iesniedzējam var rasties pienākums reģistrēties VID pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā?

4. Ja atbilde uz 3. jautājumu ir apstiprinoša, tad, iestājoties kādiem priekšnoteikumiem iesniedzējam rodas pienākums reģistrēties VID pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā? Vai šo pienākumu ietekmē iegādātās kriptovalūtas vērtība vai gūtā kapitāla pieauguma apmērs (piemēram, ja iegādātās kriptovalūtas vērtība (konvertējot to uz *euro*) vai gūtais kapitāla pieaugums iepriekšējo 12 mēnešu laikā pārsniedz 40 000,00 *euro*)?

5. Vai atbilst patiesībai, ka, veicot minētās darbības, tas ir, vairākkārt mainot BTC un USDT kriptovalūtas savā starpā kriptovalūtu biržā “Binance”, bet nekonvertējot nevienu no minētām kriptovalūtām *euro* vai citā valūtā, nodokļa no kapitāla pieauguma maksāšanas pienākums tiek atlikts līdz brīdim, kamēr maiņas rezultātā iegūtā kriptovalūta tiks konvertēta *euro* vai citā valūtā³?

6. Konvertējot BTC vai USDT kriptovalūtu *euro* valūtā kriptovalūtu biržā “Binance”, par ienākuma gūšanas dienu tiks uzskatīta diena, kad minētā konvertācija notika kriptovalūtu biržā “Binance”, vai arī diena, kad pēc konvertācijas tika veikta izmaksa no “Binance” biržas konta uz kredītiestādes norēķinu kontu, no kura tika veikts depozīts kriptovalūtu biržā “Binance”?

7. Gadījumā, ja pārskata periodā ir bijuši gan BTC vai USDT kriptovalūtu konvertācijas darījumi uz *euro*, kuri veido ar nodokli apliekamu ienākumu no kapitāla pieauguma, gan arī BTC vai USDT kriptovalūtu konvertācijas darījumi uz *euro*, kuri neveido ar nodokli apliekamu ienākumu no kapitāla pieauguma (ciesti zaudējumi), vai pareiza ir izpratne, ka apliekamo ienākumu veidos visu pārskata periodā veikto darījumu rezultātā izveidojusies pozitīva *euro* starpība starp visiem gūtajiem ienākumiem un visiem ciestajiem zaudējumiem? Jeb arī nodoklis nosakāms par katru atsevišķu pārskata periodā veikto konvertācijas darījumu, kurā gūts ienākums, pat tad, ja kopējā pārskata periodā veikto darījumu starpība *euro* ir negatīva (zaudējumi ciesti vairāk, nekā gūts ienākums)?

Uzziņa ir nepieciešama savlaicīgai un korektai nodokļu nomaksai valsts

¹ Ja iesniedzējs neplāno ģenerēt kriptovalūtas vai saņemt kriptovalūtas kā atlīdzību, vai sniegt citām personām ar kriptovalūtām saistītos pakalpojumus.

² Ja iesniedzējs neplāno ģenerēt kriptovalūtas vai saņemt kriptovalūtas kā atlīdzību, vai sniegt citām personām ar kriptovalūtām saistītos pakalpojumus.

³ VID 2022. gada metodiskais materiāls “Iedzīvotāju ienākuma nodoklis no virtuālās valūtas pārdošanas ienākuma”, 7. lpp.

budžetā.

VID, izvērtējot iesniedzēja iesniegumā sniegto faktu aprakstu, un ņemot vērā no minētajiem faktiem izrietošus konkrētus jautājumus, atbildes, uz kuriem ir atkarīgas no to juridiska vērtējuma, sniedz šādu uzziņu.

Atbilstoši likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 1. panta pirmās daļas 3. un 4. punktam iedzīvotāju ienākuma nodoklis (turpmāk — nodoklis) ir nodoklis, ar ko apliek fiziskās personas gūtos ienākumus, un tas sastāv no nodokļa par ienākumiem no saimnieciskās darbības, ja tie nav uzņēmumu ienākuma nodokļa objekts, un nodokļa no citiem ienākuma avotiem, un nodokļa par ienākumu no kapitāla, tajā skaitā nodokļa no kapitāla pieauguma.

Likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 7. pantā ir noteikts, ka nodokļu maksātāja gada ienākums ir visa taksācijas perioda (kalendārā gada) laikā iegūto naudas, naturālo vērtību un saņemto pakalpojumu kopums.

Saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 8. panta trešās daļas 11. punktā noteikto, pie pārējiem fiziskās personas ienākumiem, par kuriem ir jāmaksā nodoklis, tiek pieskaitīti ienākumi no nekustamā īpašuma atsavināšanas un citu kapitāla aktīvu atsavināšanas ienākums atbilstoši šā likuma 11.⁹ pantam, ja šā likuma 9. pantā nav noteikts citādi.

Saskaņā ar likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 11.⁹ panta otrās daļas 8. punktu šā likuma izpratnē kapitāla aktīvi ir arī virtuālā valūta Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma izpratnē.

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma 1. panta 2.² punktā noteikts, ka virtuālā valūta ir vērtības digitālais atspoguļojums, kas var būt digitāli nosūtīts, glabāts vai tirgots un funkcionēt kā apmaiņas līdzeklis, bet nav atzīts par likumīgu maksāšanas līdzekli, nav uzskatāms par banknotu un monētu, bezskaidru naudu un elektronisko naudu, kā arī nav monetārā vērtība, kura uzkrāta maksājuma instrumentā, kas tiek izmantots Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma 3. panta 10. un 11. punktā minētajos gadījumos.

Likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 11. panta 1.¹ daļā noteikts, ka par fiziskās personas saimniecisko darbību ir uzskatāma jebkura darbība, kas vērsta uz preču ražošanu, darbu izpildi, tirdzniecību un pakalpojumu sniegšanu par atlīdzību. Saimnieciskā darbība ietver arī ar uzņēmuma līguma izpildi saistīto darbību, profesionālo darbību, nekustamā īpašuma apsaimniekošanu, komercaģenta, māklera un individuālā komersanta darbību, kā arī fiziskās personas īpašumā esoša individuālā uzņēmuma (arī zemnieka un zvejnieka saimniecības) darbību.

Atbilstoši likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 11. panta 1.³ daļai fiziskās personas darbība kvalificējama kā saimnieciskā darbība, ja tā atbilst vienam no šādiem kritērijiem:

1) darījumu regularitāte un sistemātiskums (trīs un vairāk darījumi taksācijas periodā vai pieci un vairāk darījumi trijos taksācijas periodos);

2) ieņēmumi no darījuma pārsniedz 14 229 un vairāk *euro* taksācijas gadā, izņemot ienākumus no personīgā īpašuma atsavināšanas atbilstoši šā likuma 9. panta pirmās daļas 19.² punktam;

3) darbības ekonomiskā būtība vai personas īpašumā esošo lietu apjoms norāda uz sistemātisku darbību ar mērķi gūt atlīdzību.

Atbilstoši likuma 28. panta 6. punktam nodokļa maksātāja pienākums ir pirms saimnieciskās darbības uzsākšanas reģistrēties VID kā saimnieciskās darbības veicējam, norādot saimnieciskās darbības jomu, kurā nodokļa maksātājs veiks saimniecisko darbību.

Savukārt saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 11. panta 1.⁴ daļu fiziskās personas ienākuma gūšana no kapitāla un ienākuma gūšana no fiziskās personas īpašumā esoša augoša meža atsavināšanas izciršanai un tajā iegūto kokmateriālu atsavināšanas nav kvalificējama par saimniecisko darbību, ja izdevumi, kas saistīti ar šā ienākuma gūšanu, nav atzīti par saimnieciskās darbības izdevumiem.

Tādējādi, likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 11. panta 1.¹ daļā un 1.³ daļā noteiktie saimnieciskās darbības noteikšanas principi nav piemērojami ienākumam no kapitāla, ja izdevumi, kas saistīti ar ienākuma gūšanu no kapitāla, nav atzīti par saimnieciskās darbības izdevumiem.

Tas nozīmē, ka, gūstot ienākumus no virtuālās valūtas atsavināšanas kā ienākumu no kapitāla pieauguma, iesniedzējam ir tiesības nevis pienākums reģistrēties saimnieciskās darbības veicēja statusā. Savukārt, ja saimnieciskā darbība nav reģistrēta un attiecīgi izdevumi, kas saistīti ar virtuālās valūtas atsavināšanu kā ienākumam no kapitāla pieauguma, nav atzīti par saimnieciskās darbības izdevumiem, tad ienākums no virtuālās valūtas atsavināšanas nav kvalificējama par ienākumu no saimnieciskās darbības.

Iesniedzējs iesniegumā norāda, ka neplāno ģenerēt virtuālo valūtu vai saņemt virtuālo valūtu kā atlīdzību, vai sniegt citām personām ar virtuālo valūtu saistītos pakalpojumus.

Turklāt iesniedzēja iesniegumā minēto darījumu ar virtuālo valūtu ekonomiskās būtības atbilstību ienākumam no kapitāla pieauguma apstiprina arī tas, ka darbība notiek starptautiskā virtuālās valūtas biržā.

Ņemot vērā minēto, ienākums no virtuālās valūtas atsavināšanas ir ienākums no kapitāla pieauguma, ja šis ienākums tiešā veidā gūts pērkot un pārdodot (mainot/konvertējot) virtuālo valūtu, nevis saņemot virtuālo valūtu kā atlīdzību par saviem pakalpojumiem, tajā skaitā virtuālās valūtas ģenerēšanu.

Tādējādi, *atbildot uz iesniedzēja pirmo jautājumu*, ja iesniedzējs neplāno ģenerēt virtuālo valūtu vai saņemt to kā atlīdzību, vai sniegt citām personām ar virtuālo valūtu saistītos pakalpojumus, tad iesniedzēja iesniegumā aprakstītajā tiesiskajā situācijā iesniedzējam nav pienākums reģistrēties VID kā saimnieciskās darbības veicējam.

Attiecīgi *atbilde uz otro jautājumu* nav nepieciešama.

Atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likuma 3. panta pirmā daļai nodokļa maksātājs ir persona, kura patstāvīgi jebkurā vietā veic jebkuru saimniecisko darbību neatkarīgi no šīs darbības mērķa vai rezultāta.

Saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 4. panta pirmā daļu saimnieciskā darbība ir jebkura sistemātiska, patstāvīga darbība par atlīdzību (tai

skaitā jebkuru ražotāju, tirgotāju vai pakalpojumu sniedzēju darbība, lauksaimnieciska darbība).

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 5. panta pirmā daļa nosaka, ka ar nodokli apliekamie darījumi ir šādi saimnieciskās darbības ietvaros iekšzemē veikti darījumi:

- 1) preču piegāde (tai skaitā preču piegāde Eiropas Savienības teritorijā un preču eksports) par atlīdzību;
- 2) pakalpojumu sniegšana par atlīdzību;
- 3) preču iegāde Eiropas Savienības teritorijā par atlīdzību.

Atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likuma 55. panta pirmajai daļai nodokļa maksātājs reģistrējas VID pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā, pirms tas:

- 1) veic ar nodokli apliekamos darījumus;
- 2) saņem tādus pakalpojumus iekšzemē, kuru sniegšanas vietu nosaka saskaņā ar šā likuma 19. panta pirmo daļu;
- 3) sniedz tādus pakalpojumus, kuru sniegšanas vieta saskaņā ar šā likuma 19. panta pirmo daļu ir cita dalībvalsts un attiecībā uz kuriem par nodokļa samaksu ir atbildīgs pakalpojumu saņēmējs.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 19. panta pirmā daļa nosaka, ja pakalpojums tiek sniegts nodokļa maksātājam, pakalpojuma sniegšanas vieta, ja šajā likumā nav noteikts citādi, ir:

- 1) pakalpojuma saņēmēja saimnieciskās darbības mītnes vieta;
- 2) pakalpojuma saņēmēja pastāvīgās iestādes atrašanās vieta, ja pakalpojums tiek sniegts pakalpojuma saņēmēja pastāvīgajai iestādei, kas neatrodas šīs personas saimnieciskās darbības mītnes vietā;
- 3) pakalpojuma saņēmēja deklarētā dzīvesvieta, bet, ja tādas nav, — pastāvīgās uzturēšanās vieta, ja pakalpojuma saņēmējam nav saimnieciskās darbības mītnes vietas vai pastāvīgās iestādes.

Atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52. panta pirmās daļas 21. punkta “d” apakšpunktam ar nodokli neapliek pakalpojumus (ieskaitot starpniecību), kas attiecas uz maksāšanas līdzekļu izlaišanu un apkalpošanu, kā arī tirdzniecību (ieskaitot starpniecību) ar maksāšanas līdzekļiem un citiem naudas tirgus instrumentiem, izņemot maksāšanas līdzekļus, kurus piegādā kolekcionēšanai vai kuri satur dārgmetālu.

Tādējādi pievienotās vērtības nodokli regulējošie normatīvie akti nenosaka tieši, ka darījumiem ar virtuālo valūtu būtu piemērojams atbrīvojums no aplikšanas ar pievienotās vērtības nodokli. Ievērojot minēto, lai atbildētu uz iesniedzēja jautājumu, ir jāņem vērā Eiropas Savienības Tiesas (turpmāk – EST) judikatūra.

Par PVN piemērošanu darījumiem ar virtuālo valūtu ir spriests EST 2015. gada 22. oktobra spriedumā lietā C-264/14 tiesvedībā *Skatteverket pret David Hedqvist*.

Minētajā spriedumā ir šādas atziņas:

- 1) darījumi, kas attiecas uz valūtām, kuras nav parastās valūtas, proti, ne tām, kas ir nauda, kura ir likumīgs maksāšanas līdzeklis vienā vai vairākās valstīs, ja darījuma puses šīs valūtas ir akceptējušas kā alternatīvu maksāšanas līdzekli

likumīgajiem maksāšanas līdzekļiem un ja tām nav cita mērķa kā tikai būt par maksāšanas līdzekli, ir finanšu darījumi (sprieduma lietā C-264/14 49. punkts);

2) PVN direktīvas 135. panta 1. punkta “e” apakšpunkts ir interpretējams tādējādi, ka tādu pakalpojumu sniegšana, kādi ir aplūkoti pamatlietā un kas izpaužas kā parasto valūtu maiņa pret virtuālās valūtas “*bitcoin*” vienībām un otrādi, un kas tiek īstenota par tādas summas samaksu, kura atbilst starpībai, ko veido atšķirība starp, pirmkārt, cenu, par kādu attiecīgais uzņēmums pērk valūtas, un, otrkārt, cenu, par kādu šis uzņēmums tās pārdod saviem klientiem, ir darījumi, kas ir atbrīvoti no PVN šīs tiesību normas izpratnē (sprieduma lietā C-264/14 57.punkts);

3) Direktīvas 2006/112 135. panta 1. punkta “e” apakšpunkts ir interpretējams tādējādi, ka tādu pakalpojumu sniegšana, kādi ir aplūkoti pamatlietā un kas izpaužas kā parasto valūtu maiņa pret virtuālās valūtas “*bitcoin*” vienībām un otrādi, un kas tiek īstenota par tādas summas samaksu, kura atbilst starpībai, ko veido atšķirība starp, pirmkārt, cenu, par kādu attiecīgais uzņēmums pērk valūtas, un, otrkārt, cenu, par kādu šis uzņēmums tās pārdod saviem klientiem, ir darījumi, kas ir atbrīvoti no pievienotās vērtības nodokļa šīs tiesību normas izpratnē (sprieduma lietā C-264/14 58.punkts).

Tādējādi saskaņā ar EST judikatūru virtuālās valūtas pirkšanas – pārdošanas darījumus ar pievienotās vērtības nodokli neapliek.

Ņemot vērā minēto, Pievienotās vērtības nodokļa likuma izpratnē kriptovalūtas pirkšanas – pārdošanas darījumi nav apliekami ar pievienotās vērtības nodokli.

Līdz ar to, *atbildot uz iesniedzēja trešo jautājumu*, ja iesniedzējs, atbilstoši iesniegumā norādītajam faktu aprakstam, veiks tikai kriptovalūtas pirkšanas – pārdošanas darījumus, tam būs tiesības neregistrēties VID pievienotās vērtības maksātāju reģistrā.

Ņemot vērā sniegto atbildi uz iesniegumā uzdoto trešo jautājumu, *atbildes sniegšana uz iesniegumā uzdoto ceturto jautājumu* nav nepieciešama.

Savukārt, ja iesniedzējs saņems tādu pakalpojumu iekšzemē, kuru sniegšanas vietu nosaka saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 19. panta pirmo daļu (piemēram, tirdzniecības platformas izmantošanas pakalpojumu tiešsaistē), tad tam būs jāreģistrējas VID pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā pirms plānotā pakalpojuma saņemšanas, atbilstoši šā likuma 55. panta pirmās daļas 2. punktam.

Atbilstoši likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 11.⁹ panta 1.¹ daļai kapitāla pieaugumu no virtuālās valūtas nosaka, no kapitāla aktīva atsavināšanas cenas atņemot sākotnējo iegādes vērtību. Ja nav iespējams noteikt kapitāla aktīva sākotnējo iegādes vērtību, par tā iegādes vērtību uzskata 0.

Saskaņā ar likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 16.¹ panta pirmo daļu par ienākuma gūšanas dienu uzskatāma diena, kad maksātājs saņem naudu vai citas lietas, ja šajā pantā nav noteikts citādi.

Ņemot vērā, ka virtuālo valūtu nevar pielīdzināt ne naudai, ne lietai, bet drīzāk maiņas līdzeklim tad ienākumu gūšanas brīdis tiek atlikts līdz brīdim, kad virtuālā valūta tiek pārvērsta *euro*, citā valūtā vai citā lietā.

Tādējādi, *atbildot uz iesniedzēja piekto jautājumu*, iesniedzēja iesniegumā minētajā konkrētajā tiesiskajā situācijā vairākkārt mainot BTC un USDT virtuālās

valūtas savā starpā virtuālās valūtas biržā “Binance”, bet nekonvertējot nevienu no minētajām virtuālajām valūtām *euro* vai citā valūtā, nodokļa maksāšanas pienākums tiek atlikts līdz brīdim, kad iesniedzēja īpašumā esošā virtuālā valūta tiks pārvērsta *euro*, citā valūtā vai citā lietā.

Attiecīgi, *atbilstot uz iesniedzēja sesto jautājumu*, iesniedzēja iesnieguma tiesiskajā situācijā konvertējot BTC vai USDT virtuālo valūtu *euro* valūtā virtuālās valūtas biržā “Binance”, par ienākuma gūšanas dienu tiks uzskatīta diena, kad minētā konvertācija notika virtuālās valūtas biržā “Binance”.

Likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 19. panta 5.³ daļā noteikts, ka nodokļa maksātājs (rezidents), kurš gūst ienākumu no kapitāla pieauguma un kura kopējie ienākumi no darījumiem ar kapitāla aktīviem ceturksnī pārsniedz 1000 *euro*, deklarāciju par ienākumu no kapitāla par ceturksnī gūto ienākumu iesniedz VID vienreiz ceturksnī līdz ceturksnim sekojošā mēneša 15.datumam. Maksātājs (rezidents), kurš gūst ienākumu no kapitāla pieauguma un kura kopējie ienākumi no darījumiem ar kapitāla aktīviem ceturksnī nepārsniedz 1000 *euro*, deklarāciju par ienākumu no kapitāla par taksācijas gadā gūto ienākumu iesniedz VID līdz taksācijas gadam sekojošā gada 15. janvārim. Lai segtu šā likuma 11.⁹ panta devītajā daļā minētos zaudējumus, kuri nav segti taksācijas gada laikā, maksātājs var iesniegt gada kapitāla pieauguma ienākuma precizēšanas deklarāciju, sākot ar pēctaksācijas gada 1. martu.

Tādējādi viena taksācijas gada ietvaros ienākumam no kapitāla pieauguma ir dažādi ienākuma deklarēšanas pārskata periodi – ceturksnis vai gads.

Attiecīgi likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 19. panta 3.² daļā ir noteikts, ka maksātājs iemaksā vienotajā nodokļu kontā aprēķinātā nodokļa summu līdz tā mēneša 23. datumam, kurā iesniegtas šā panta 5.² vai 5.³ daļā noteiktās deklarācijas par ienākumu no kapitāla.

Saskaņā ar likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 11.⁹ panta astoto daļu taksācijas gada kapitāla pieaugumu summē, ja taksācijas gadā ir atsavināti vairāki kapitāla aktīvi. Ja aprēķinātais kapitāla pieaugums vai tā summa ir negatīva, nodokļa aprēķināšanas vajadzībām to neņem vērā.

Savukārt likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 11.⁹ panta 9.² daļu zaudējumus, kas radušies no šā panta otrās daļas 8. punktā minēto kapitāla aktīvu atsavināšanas, var segt tikai ar pozitīvu kapitāla pieaugumu, kas radies, atsavinot šā paša veida kapitāla aktīvus.

Papildus Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumu Nr. 662 “Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijām un to aizpildīšanas kārtību” (turpmāk - Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumu Nr. 662) 50. punkts paskaidro, ka nodokļa maksātājs pārskata perioda deklarācija par ienākumu no kapitāla pieauguma (turpmāk – deklarācija DK) norāda visus pārskata periodā gūtos ienākumus no kapitāla pieauguma vai zaudējumus no kapitāla aktīva atsavināšanas, ja šo noteikumu 51. punktā nav noteikts citādi vai ja iedzīvotāju ienākuma nodoklis no šiem ienākumiem nav ieturēts izmaksas vietā.

Savukārt Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumu Nr. 662 51. punktā noteikts, ja nodokļa maksātājam pārskata periodā ir bijuši tikai darījumi,

kuri neveido ar nodokli apliekamu ienākumu no kapitāla pieauguma (ciesti zaudējumi), maksātājs deklarāciju DK par pārskata periodu neiesniedz.

Tādējādi deklarācijā DK norādāmi visi pārskata periodā gūtie ienākumi no kapitāla pieauguma vai zaudējumi no virtuālās valūtas atsavināšanas. Attiecīgi, ja vienā pārskata periodā (ceturksnī), summējot kopā ienākumus un zaudējumus, kopējais ienākums nepārsniedz 1000 *euro*, tad šos ienākumus un zaudējumus deklarē pārskata periodā par gadu. Savukārt, ja ceturkšņa vai gada deklarācijā DK kopumā ir zaudējumi, tad deklarācija DK nav jāsniedz.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumu Nr. 662 53. punktu, ja nodokļa maksātājs gūst ienākumus no kapitāla pieauguma, kuri saskaņā ar likumu “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” deklarējami reizi gadā, un tā paša gada ietvaros – ienākumus no kapitāla pieauguma, kas saskaņā ar minēto likumu deklarējami reizi ceturksnī, un šo ienākumu gūšanas ceturkšņi atšķiras, nodokļa maksātājs ienākumus no kapitāla pieauguma, kuri deklarējami par ienākuma gūšanas ceturksni, iekļauj ceturkšņa pārskata perioda deklarācijā DK, bet ienākumus no kapitāla pieauguma, kuri deklarējami par ienākumu gūšanas gadu, – gada pārskata perioda deklarācijā DK.

Tādējādi, ja piemēram, pirmajā ceturksnī kopumā ir gūti tikai zaudējumi, tad par pirmo ceturksni nav jāsniedz deklarācija DK. Savukārt, ja, secīgi, piemēram, otrajā ceturksnī ir gūti ienākumi no kapitāla pieauguma, kas pārsniedz 1000 *euro*, tad neatkarīgi no tā, vai šie ienākumi ir lielāki par pirmā ceturkšņa zaudējumiem, ir jāsniedz deklarācija DK par otro ceturksni (ja nepārsniedz 1000 *euro*, tad jāsniedz deklarācija DK par gadu neatkarīgi no tā, ka pirmajā ceturksnī ir bijuši zaudējumi).

Attiecīgi, lai segtu radušos zaudējumus uz cita pārskata perioda ienākuma pamata, Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumu Nr. 662 62. punktā ir noteikts, ka nodokļa maksātājs aizpilda gada kapitāla pieauguma ienākuma precizēšanas deklarācija (turpmāk – ienākuma precizēšanas deklarācija GD) vienā no šādiem gadījumiem:

62.1. kādā no taksācijas gada ceturkšņiem ir ciesti zaudējumi, kurus var segt no ienākuma no kapitāla pieauguma, bet zaudējumi nav segti pilnībā;

62.2. zaudējumi saskaņā ar šo noteikumu 51. punktu iepriekš nav deklarēti, bet taksācijas gadā ir gūti ienākumi no kapitāla pieauguma;

62.3. ienākuma izmaksātājs iedzīvotāju ienākuma nodokli no kapitāla aktīvu atsavināšanas ir ieturējis ienākuma izmaksas vietā. Šajā gadījumā pazīmes laukā “Nerezidents” izdara atzīmi.

Tādējādi, *atbildot uz iesniedzēja septīto jautājumu*, ja pārskata periodā ir bijuši gan BTC vai USDT virtuālās valūtas konvertācijas darījumi uz *euro*, kuri veido ar nodokli apliekamu ienākumu no kapitāla pieauguma, gan arī BTC vai USDT kriptovalūtu konvertācijas darījumi uz *euro*, kuri neveido ar nodokli apliekamu ienākumu no kapitāla pieauguma (ciesti zaudējumi), pārskata perioda apliekamo ienākumu veidos visu pārskata periodā veikto darījumu rezultātā izveidojusies pozitīva *euro* starpība starp visiem gūtajiem ienākumiem un visiem ciestajiem zaudējumiem. Savukārt, ja vienā pārskata periodā kopumā ir gūti zaudējumi, bet citā pārskata periodā tajā pašā gadā ir gūti ienākumi, tad pārskata periodā, kurā ir gūti ienākumi, apliekamu ienākumu sākotnēji nosaka, neņemot vērā

cita pārskata perioda zaudējumus, bet nākamajā gadā iesniedz ienākuma precizēšanas deklarāciju GD, kā rezultātā var atgūt sākotnēji pārmaksāto nodokli.

Uzziņas sniegšanai piemērotās tiesību normas: Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma 1. panta 2.² punkts, likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 1. panta pirmās daļas 3. un 4. punkts, 7. pants, 8. panta trešās daļas 11. punkts, 11. panta 1.¹, 1.³ un 1.⁴ daļa, 11.⁹ panta 1.¹ daļa, otrās daļas 8. punkts, 16.¹ panta pirmā daļa, 19. panta 3.² un 5.³ daļa, Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumu Nr. 662 "Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijām un to aizpildīšanas kārtību" 50., 51., 53. un 60. punkts, Pievienotās vērtības nodokļa likuma 3. panta pirmā daļa, 4. panta pirmā daļa 5. panta pirmā daļa, 19. panta pirmā daļa, 52. panta pirmās daļas 21. punkta "d" apakšpunkts, 55. panta pirmā daļa.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 101. panta ceturtajai daļai uzziņu var apstrīdēt augstākā iestādē. Ja augstākas iestādes nav vai tā ir Ministru kabinets, tad uzziņa nav apstrīdama. Tā nav pārsūdzama tiesā. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1.panta otro daļu augstāka iestāde ir tiesību subjekts, tā struktūrvienība vai amatpersona, kas hierarhiskā kārtībā var dot rīkojumu iestādei vai atcelt tās lēmumu. Ņemot vērā to, ka VID attiecībā uz uzziņu apstrīdēšanu nav augstākas iestādes, šī uzziņa nav apstrīdama un pārsūdzama.

Ģenerāldirektora p.i.

I. Kārklīņa